

På rumrejse med Andreas Mogensen

Den danske astronaut Andreas Mogensen skal på ekspedition i rummet i år. Efter planen rejser han midt i august til Den Internationale Rumstation, ISS, hvor han bliver i seks måneder, og det kommer ikke til at gå ubemærket hen på Science Museerne.

Science Museerne er med i en række nationale samarbejder om at formidle om rummissionen til alle aldersgrupper, så vi går et efterår med spændende aktiviteter i møde.

I rummet for anden gang
Andreas Mogensen skal i rummet for anden gang i sit liv. Han skal være pilot på et Crew Dragon 2 rumskib for Det Europæiske Rumagentur (ESA) i det såkaldte “Crew-7”, som rejser til ISS. Under sit ophold skal han bl.a. gennemføre ti forsøg udvalgt af ESA og Uddannelses- og Forskningsministeriet (se faktaboks s. 7).

Vi er i fuld gang med at planlægge spændende events, en udstilling, en efterårsferie samt undervisningsmateriale til grundskolen og ung-

domsuddannelserne om Mogensens rumrejse. Her fortæller vi om de aktiviteter, som vi glæder os til at invitere til i efteråret.

En national formidlingsindsats

Science Museerne er partner i projektet Rumreisen, som formidler om Mogensens ekspedition sammen med universiteter, museer og organisationer i hele landet, bl.a. Danmarks Tekniske Universitet, Naturvidenskabernes Hus, Astra og Teknisk Museum. Projektet

er opdelt i fem 'signaturprojekter' med hvert sit formål.

Live-events under Rumrejsen

I Signaturprojekt 1 afholder vi arrangementer, når der sker noget spændende på missionen. Vi fejrer Mogensens afrejse ved at streame rumskibets opsendelse midt i august på Steno Museet.

Den 4. december har ESAs undervisningscenter ESERO et 'in-flight call', hvor formidlere på Jorden

taler direkte med Mogensen på ISS. Vi streamer samtalen live og inviterer samtidig børn og voksne til en eftermiddag på Steno Museet, hvor vi stiller skarpt på den teknologi, som gør rumrejsen mulig.

Rumfart i virksomheder

Signaturprojekt 2 arbejder med at synliggøre danske virksomheder, som producerer løsninger, der er relevante for vores udforskning af rummet. Formålet er at

skabe grobund for skolevirksomhedssamarbejde i både grundskolen og på ungdomsuddannelserne for at tydeliggøre karrieremulighederne.

Projektet udvikler bl.a. indhold til videnskab.dk i form af artikler, videoer og podcasts. Science Museerne er ikke en aktiv del af dette signaturprojekt.

Fremtidens Rumstation

I Signaturprojekt 3 udvikler vi undervisningsmateriale,

Adskillige børn fik lejlighed til at tale med Andreas Mogensen, da han i 2019 besøgte Steno Museet i forbindelse med udstillingen af den Soyuz-rumkapsel, som han rejste i ved sit første besøg på Den Internationale Rumstation i 2015. Foto: Søren Kjeldgaard.

så elever i grundskolen og på ungdomsuddannelserne kan prøve kræfter med at udvikle fremtidens rumstation, når ISS lukker og slukker i 2031. Materialet inviterer eleverne til at arbejde som rumingeniører ved at tage afsæt i videoer, hvor Mogensens fortæller om forholdene på ISS.

Eleverne udarbejder deres egne undersøgelser ud fra et sæt af kriterier for seks moduler på fremtidens rumstation: et drivhus, et teknikum, et soverum, et bad/toilet, et træningsrum og et socialt rum. Undersøgelserne skal munde ud i konkrete produkter, som eleverne bygger ud fra deres egne ideer.

Hverdagen på ISS

Signaturprojekt 4 bygger en udstilling, som handler om livet ombord på en rumstation. Sammen med bl.a. Teknisk Museum og Experimentarium bygger vi en model af ISS, som vandrer rundt mellem danske museer i løbet af efteråret og næste forår. Hvert museum udvikler installationer, som knytter udstillingen til lokale temaer.

Udstillingen er på Steno Museet fra medio august til

22. december, og vi vil bl.a. fokusere på, hvordan man dyrker planter i rummet, samt hvordan astronauters søvn påvirkes af at bo et sted, hvor Solen står op 16 gange på 24 timer.

Mød en rumforsker

Formålet med Signaturprojekt 5 er at give både børn, unge og voksne indblik i den forskning på Jorden, som gør det muligt

Andreas Mogensens 10 forsøg på ISS:

- 1: Lys og døgnrytme i rummet
- 2: Billeder af kæmpelyn
- 3: Wearables i rummet
- 4: Fotos af Månen fra ISS
- 5: Mental sundhed og Virtual Reality
- 6: Fysisk sundhed og Virtual Reality
- 7: Vandrensning i rummet
- 8: Søvnmåling i øret
- 9: Børn og satellitter
- 10: 3D-metalprint i vægtløshed

Læs mere på
[UVMS hjemmeside](#)

at sende mennesker ud i rummet. Projektet inddrager målgrupperne i udviklingen af workshops, foredrag og aktiviteter sammen med forskere fra danske universiteter.

Vi ønsker at gøre kompliceret forskning lettere tilgængelig ved at give indblik i det arbejde med teoretiske, metodiske og praktiske problemstillinger, som fylder i forskernes hverdag. Finansieringen til Signaturprojekt 5 er endnu ved at blive søgt hjem.

Rumrejse hele efteråret

Til sammen udgør de fem signaturprojekter i Rumrejsen en omfattende og varieret formidlingsindsats om Mogensens ekspedition, som kommer til at gennemsyre Steno Museet i efteråret. Rumrejsen bliver også temaet for efterårsferien, hvor vi planlægger masser af aktiviteter for gæsterne om livet på ISS.

Rumrejsen er finansieret af Ellehammerfonden, Novo Nordisk Fonden, Otto Mønstedts Fond, Thomas B. Thriges Fond og Villum Fonden.

Læs mere på www.rumrejsen2023.dk.

Ella Paldam